

Lietuvos Respublikos Seimo
Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto

o r g a n i z u o j a m a

Konferencija

Komunistinė ideologija ir jos praktika vakar ir šiandien. Lietuvos sovietinės okupacijos istorinis, moralinis ir teisinis įvertinimas

2023 m. kovo 13 d.

Lietuvos okupaciniu periodu veikę antivalstybiniai veikėjai įvairialypiai kolaboravo su okupacine valdžia, palaikė visapusišką terorą prieš Lietuvos piliečius ir vykdė totalitarinio režimo nurodymus. 1949 m. vasario 16 d. Lietuvos partizanų vadų pasirašytoje Deklaracijoje LKP pripažįstama kaip neteisėta ir nusikalstama grupuotė, kuri visapusiškai trukdo atkurti valstybingumą. Po Lietuvos valstybingumo praradimo ir utopinių komunistinės „visuomenės“ ir „žmogaus“ kūrybos patirčių bei vis dar neišnykstančių komunistinių dėmių, kalbėti tiesą apie komunistinės ideologijos sekėjus ir statytojus šiandienos Lietuvoje ir pasaulyje yra būtina.

Lietuvos komunistų partija visada veikė prieš Lietuvos valstybę ir lietuvių tautą. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, 1919 metais dėl antivalstybinės veiklos LKP buvo uždrausta, todėl veikė nelegaliai ir „legalizavosi“, kai Lietuvą okupavo ir aneksavo SSRS. Nuo tada LKP tapo pagrindiniu okupacinės valdžios įrankiu, siekiant įtvirtinti ir išlaikyti okupacinį režimą. LKP padarė milžinišką žalą Lietuvos politinei, kultūrinei ir socioekonominei raidai. Istorija moko, jog klaidinga pasaulėžiūra ir šiandien kuria pasaulines problemas: komunistinių Lotynų Amerikos režimų valdymas, kuris veda prie *žlugusių valstybių* (angl. *failed state*), komunistinės Kinijos spaudimas ir grasinimai demokratiniam Taivanui, galiausiai Putino komunistinės imperialistinės ideologijos metastazės, utopinės rusiškojo pasaulio vizijos atveda prie brutalaus plataus masto karinės agresijos Ukrainoje.

2017 m. birželio 27 d. Seimas priėmė rezoliuciją, dėl Lietuvos komunistų partijos nusikalstamos veiklos įvertinimo ir pakvietė Vyriausybę parengti įstatymo projektą, kuriuo Lietuvos komunistų partija būtų pripažinta nusikalstama organizacija. Šiuo metu Seimo narių Audroniaus Ažubalio ir Lauryno Kasčiūno parengtame įstatymo projekte siūloma LKP pripažinti nusikalstama organizacija, 1940–1941 metais ir 1944–1990 metais SSRS okupuotoje Lietuvos Respublikoje įtvirtinusią diktatūrą, veikusią kaip paklusni ir iniciatyvi Sovietų Sąjungos komunistų partijos valios reiškėja ir įgyvendintoja. Europos Žmogaus Teisių Teismas ne kartą konstatavo lemiamą komunistų partijos vaidmenį okupuojant ir

aneksuojant Lietuvą bei kitas Baltijos valstybes (žr. *Kuolelis ir kiti prieš Lietuvą, Ždanoka prieš Latviją ir kt.*).

Konferencijos Seime tikslas yra pateikti ir pagrįsti istorinį, moralinį-filosofinį ir teisinį-legalistinį požiūrį bei argumentus, atskleidžiant Lietuvos komunistų partijos ir jos antivalstybinių veikėjų, kolaborantų vietą Lietuvos valstybingumo istorijoje.

Preliminari programa

Vieta: Kovo 11-osios salė, Lietuvos Respublikos Seimo I rūmai

10.00-10.05

Ižanginis žodis

Audronius AŽUBALIS, Seimo narys

Moderatorius: Audronius AŽUBALIS, Seimo narys

10.05-10.30

Sveikinimo žodis

Laurynas KASČIŪNAS, Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas

Pavel FISCHER, Čekijos Senato Užsienio reikalų komiteto pirmininkas

Jonas BUROKAS, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos garbės pirmininkas

Pranešimai

10.30-10.50

Komunistinės ideologijos praktika šiandienos pasaulyje – iššūkis taikai ir demokratijai

Prof. Valdas RAKUTIS, Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos narys

10:50-11:10

Lietuvos komunistų partija ir Lietuvos sovietizacija

Dr. Arūnas BUBNYS, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro direktorius, istorikas

11.10-11:30

Komunistinės ideologijos sklaida Lietuvoje okupacijos akivaizdoje: ar aiški riba tarp simpatijų ir kolabaravimo?

Dr. Simonas JAZAVITA, Kauno miesto muziejaus istorikas

11.30-11:50

Sovietinis genocidas: kas atsakingas už jo praktiką?

Vidmantas VALIUŠAITIS, Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos vyriausiasis tyrėjas

11.50-12.10

Komunizmo minkštoji galia šių dienų pasaulyje

Regina STATKUVIENĖ, istorikė, turinio kūrėja

12:10-12:30

**Teisinis komunistų partijos kolaboravimo Lietuvoje įvertinimas.
Iššūkis. Kas padaryta?**

Prof. Alfonsas VAIŠVILA, Mykolo Romerio universiteto garbės profesorius

12:30-12:50

Konferencijos apibendrinimas ir programos pabaiga

Prof. Valdas RAKUTIS, Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos narys